

Zeitschrift: Quaderni grigionitaliani
Herausgeber: Pro Grigioni Italiano
Band: 4 (1934-1935)
Heft: 4

Artikel: La cascina alla pantegana
Autor: Bassi, Achille
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-6566>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 29.12.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

LA CASCIA ALLA PANTEGANA

Cara gent, sa vulef fà na grignada,
leggè cun sintiment sta impastellada.
Sa tratta da na storia propi vera,
capitada a Pusciav 'na prumaera.

In na baita, ca poss miga va fà 'l nomm,
al viveva na femma cun se omm.
Gl'eran veggiott e senza figliulanza:
lei un femmonn, tütt tafanari e panza,
lù invece un umüsc magru e sblavi,
cal pareva nütrì nomma cun pell da ravi.
Lei la cumandava e suvranava in tütt,
lù 'l tasea e l'übbidia, bon cumè 'n sciüce.

Una sera, mentre gl'eran drö a scena,
al ghè entrù par la fenestra da cusina,
una schifusa, enorme pantegana,
nera cumè 'l birlicch e butasciana.
L'era rampigada sü attravers al mür,
anca sa l'era biglier lisc e dür.
Forsi attirada da l'udur da farinarsa,
in cusina l'ha fait la sua cumparsa.
I doi vegg prima glen restai da carton,
glenn vignii smört cumè lard da cionn,
ma dopu drö cumè doi can da cascìa,
par mazzà l'ingurdissima bestiascìa.
La vegia la fenestra l'è corsa a sarà,
e la scua da melga l'ha brancù scià.
Lù, in mancanza da pal o d'altri urdign,
l'ha tirù giò la scarella di tagliadin.
I ghenn saltai drö a sta malcapitada,
ca la fuggiva intorn in mala parada.

Finalment la se placcada sotta 'l figulà
e la veglia la se sgubbada giò a guardà.
L'omm, par vulè sgnaccà la pantegana,
l'ha ciapù invece sül c.... sua carampana,
parchi in quel mument la s'è spustada
e l'è vignida a stà sotta la scarelada;
l'ha ciapù giò na maladetta botta,
sa l'era plü in sü, l'era la schena rotta.
L'è daita fora in bestia cumè 'n cann,
l'ha dit: «Ta rangi mi, brüttu villan»;
e giò scuädi, patapim, patapom,
süll'innucentissima schena da l'omm.
Al ga n'ha dait fin ca l'è stait abott,
ciuè fin ca 'l manich da la scua al s'è

[rott.

Mentre la vegia la pestava l'omm,
la pantegana, cun buna ispirazion,
l'è saltata fusota a quel scalin
e fuggida a sgol sü par al camin.
Sül teit l'arà cumpres cumè l'è bell
in un trambüst simil a salvà la pell;
mentre ca i vegg, tütt pest e massacrai,
glenn restai cun tant da nas, murtificai.

.
Donca vistu e cunsideratu tütt,
la cascìa l'ha purtù stu bel profit:
Na scarelada giò par i scagnegl,
circa quaranta scuadi sülla groppa,
la bella scua da melga tütta rotta,
la pantegana salva, senza perda un pel!

Achille Bassi.